

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU

Član 1.

U Zakonu o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 88/17, 27/18 – dr. zakon, 73/18, 67/19, 6/20 – dr. zakoni, 11/21 – autentično tumačenje, 67/21, 67/21 – dr. zakon i 76/23), u članu 4. stav 1. tačka 4) reč: „umetničkog” zamenjuje se rečju: „umetničkoistraživačkog”.

Član 2.

U članu 5. reč: „umetničkog” zamenjuje se rečju: „umetničkoistraživačkog”.

Član 3.

U članu 11. stav 10. posle reči: „Komisije za akreditaciju i proveru kvaliteta (u daljem tekstu: Komisija za akreditaciju)” dodaje se zapeta i reči: „Komisije za odlučivanje po žalbama, Upravnog odbora”.

Član 4.

U članu 12. stav 1. posle tačke 5) dodaje se tačka 5a) koja glasi:

„5a) Utvrđuje smernice u vezi sa organizacijom, sprovođenjem mikrokredencijala i izdavanjem odgovarajućeg sertifikata;”.

Član 5.

U članu 27. stav 1. tačka 3) reč: „umetničkog” zamenjuje se rečju: „umetničkoistraživačkog”.

Član 6.

U članu 34. posle stava 4. dodaje se stav 5. koji glasi:

„Verifikaciju kratkog programa studija vrši Nacionalno akreditaciono telo.”.

Član 7.

U članu 36. stav 1. posle reči: „zajedničke diplome jeste” dodaje se reč: „akreditovan”.

Član 8.

U članu 39. stav 1. posle reči: „kratkog programa studija” dodaju se zapeta i reči: „odnosno mikrokredencijala”.

Stav 11. menja se i glasi:

„Master akademske studije imaju:

1) najmanje 60 ESPB bodova, kada su prethodno završene osnovne akademske studije u obimu od 240 ESPB bodova;

2) najmanje 60 ESPB bodova, kada su prethodno završene osnovne akademske studije u obimu od 180 ESPB bodova i završene master akademske studije u obimu od 120 ESPB bodova;

3) najmanje 60 ESPB bodova, kada su prethodno završene osnovne akademske studije u obimu od 180 ESPB bodova i završene master akademske studije u inostranstvu u obimu od 60 ESPB bodova;

4) najmanje 90 ESPB bodova, kada su prethodno završene osnovne akademske studije u obimu od najmanje 210 ESPB bodova;

5) najmanje 120 ESPB bodova kada su prethodno završene osnovne akademske studije u obimu od najmanje 180 ESPB bodova.”.

Član 9.

U članu 42. stav 3. reči: „zatečenim studentima omogući završetak studija po započetom studijskom programu i pravilima studija u skladu sa ovim zakonom” zamenjuju se rečima: „izvodi studijski program do isteka redovnog trajanja studijskog programa za studente upisane na studijski program u poslednjoj školskoj godini u kojoj je važila akreditacija”.

Član 10.

U članu 43. stav 6. reč: „umetničku” zamenjuje se rečju: „umetničkoistraživačku”.

Član 11.

U članu 44. stav 1. reč: „umetničku” zamenjuje se rečju: „umetničkoistraživačku”.

Član 12.

U članu 45. stav 1. reč: „umetnički” zamenjuje se rečju: „umetničkoistraživački”.

Član 13.

Posle člana 49. dodaju se naziv člana i član 49a, koji glasi:

„Postdoktorske studije

Član 49a

Univerzitet, odnosno naučnoistraživačka organizacija u njegovom sastavu može izvoditi programe postdokorskog usavršavanja.

Izvođenje programa iz stava 1. ovog člana uređuje se opštim aktom univerziteta, odnosno naučnoistraživačke organizacije u njegovom sastavu.

Student ne može pohađati program iz stava 1. na univerzitetu na kome je završio doktorske studije.”.

Član 14.

U članu 57. stav 5. reč: „umetničkog” zamenjuje se rečju: „umetničkoistraživačkog”.

Član 15.

U članu 59. stav 1. reč: „umetnički” zamenjuje se rečju: „umetničkoistraživački”.

U stavu 2. reč: „umetnički” zamenjuje se rečju: „umetničkoistraživački”, a posle reči: „kroz umetničke projekte” dodaju se reči: „i umetnički rad”.

Posle stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4. koji glase:

„Umetničko istraživanje je sistematično izveden i metodološki zasnovan postupak koji se izvodi uz primenu znanja, veština i operacija iz umetničke prakse, sa ciljem iznalaženja novih umetničkih pristupa i produkcije znanja i veština.

Umetničkoistraživački projekat je skup umetničkih istraživanja sa zajedničkim predmetom istraživanja i komplementarnim ciljem, koji se, kao delatnost od opšteg interesa, realizuje u okviru umetničkoistraživačke organizacije.”.

Dosadašnji stav 3. koji postaje stav 5. menja se i glasi:

„Umetničkoistraživački rad na univerzitetu podrazumeva istraživanja, stvaralaštvo i interpretaciju.”.

U dosadašnjem stavu 4. koji postaje stav 6. reč: „umetnički” zamenjuje se rečju: „umetničkoistraživački”.

U dosadašnjem stavu 5. koji postaje stav 7. reč: „umetničkog” zamenjuje se rečju: „umetničkoistraživačkog”, a posle reči: „centra za transfer tehnologija” dodaje se zapeta i reči: „regionalnih trening centara”.

Član 16.

U članu 61. stav 4. reč: „četiri”, zamenjuje se rečju: „tri”.

Član 17.

U članu 62. stav 1. reč: „najmanje” zamenjuje se rečima: „neparan broj ne manji od”.

U stavu 5. procenat: „55%” zamenjuje se procentom: „60%”, a procenat: „30%” procentom: „25%”.

Član 18.

U članu 63. stav 1. tačka 5) reči: „godišnji obračun” zamenjuju se rečima: „finansijski izveštaj”.

Posle tačke 6) dodaje se tačka 6a) koja glasi:

„6a) usvaja plan javnih nabavki na predlog organa poslovođenja;”.

Član 19.

U članu 64. stav 1. posle reči: „tajnim glasanjem” dodaju se reči: „na predlog odgovarajućeg stručnog organa koji se utvrđuje tajnim glasanjem”.

U stavu 6. posle reči: „pravosnažnosti presude” i zapete dodaju se reči: „odnosno konačnosti”.

U stavu 7. reči: „pravosnažnosti odluke” zamenjuju se rečima: „konačnosti odluke ili preporuke”.

Član 20.

U članu 67. stav 1. tačka 4) reč: „umetničkog” zamenjuje se rečju: „umetničkoistraživačkog”.

Član 21.

U članu 68. stav 2. posle reči: „programom rada visokoškolske ustanove” dodaju se reči: „i podacima koji se prikupljaju kroz jedinstveni informacioni sistem prosvete (u daljem tekstu: JISP) na osnovu posebnog zakona”.

Član 22.

U članu 69. stav 1. menja se i glasi:

„Osnivač obezbeđuje sredstva visokoškolskoj ustanovi za sledeće namene:

- 1) stalne troškove u celosti;
- 2) ostale materijalne troškove, tekuće i investiciono održavanje;

- 3) plate zaposlenih u visini ne nižoj od minimalne zarade u Republici;
- 4) druga primanja zaposlenih u skladu sa kolektivnim ugovorom u celosti;
- 5) opremu;
- 6) bibliotečki fond;
- 7) obavljanje naučnoistraživačkog, odnosno umetničkoistraživačkog rada koji je u funkciji podizanja kvaliteta nastave;
- 8) naučno, umetničko i stručno usavršavanje zaposlenih;
- 9) podsticanje razvoja nastavno-naučnog i nastavno-umetničkog podmlatka;
- 10) rad sa darovitim studentima;
- 11) međunarodnu saradnju;
- 12) rad centara za transfer znanja i tehnologija;
- 13) izvore informacija i informacione sisteme;
- 14) izdavačku delatnost;
- 15) rad centara za karijerno vođenje i savetovanje;
- 16) rad studentskog parlamenta i vannastavnu delatnost studenata;
- 17) finansiranje opreme i uslova za studiranje studenata sa invaliditetom;
- 18) troškove akreditacije studijskih programa i ustanova u Republici, kao i troškove relevantnih međunarodnih akademskih akreditacija;
- 19) druge namene, u skladu sa zakonom.”.

Posle stava 1. dodaju se st. 2. i 3. koji glase:

„Iz budžeta se visokoškolskim ustanovama čiji je osnivač Republika obezbeđuju sredstva za pokriće troškova materijala, u iznosu koji ne sme biti manji od udela budžetskih prihoda koje visokoškolska ustanova ostvaruje od Ministarstva, u zbirnom iznosu prihoda koje visokoškolska ustanova ostvaruje po osnovu budžetskih prihoda od Ministarstva i sopstvenih prihoda ustanove po osnovu školarina.

Visokoškolske ustanove dostavljaju Ministarstvu podatke o planiranim iznosima troškova iz st. 1. i 2. ovog člana za narednu kalendarsku godinu, najkasnije do 31. jula tekuće godine.”.

Član 23.

Posle člana 69. dodaju se naziv člana i član 69a, koji glasi:

„Osnovica za obračun i isplatu plata

Član 69a

Osnovica za obračun i isplatu plata u visokom obrazovanju ne može biti niža od osnovice za obračun i isplatu u osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju.”.

Član 24.

U članu 70. stav 2. posle reči: „podizanje kvaliteta rada” dodaju se zapeta i reči: „uključujući i uvećanje plate zaposlenih po osnovu ostvarenih rezultata rada propisanih opštim aktom visokoškolske ustanove, a u skladu sa zakonom kojim se uređuju plate zaposlenih u javnim službama”.

Član 25.

U članu 71. posle stava 7. dodaju se st. 8–13. koji glase:

„Studenti visokoškolskih ustanova čiji je osnivač Republika, ako su državljani Republike Srbije, ostvaruju pravo na pokriće 50% svojih troškova po osnovu referentne školarine koju su platili u tekućoj školskoj godini.

Iznos pokrića iz stava 8. ovog člana se utvrđuje polazeći od referentnog iznosa školarine, koji je jednak školarini za studijski program u školskoj 2024/2025. godini.

Referentni iznos školarine, u odnosu na koji se utvrđuje iznos pokrića u školskoj 2025/2026. godini i narednim školskim godinama se koriguje srazmerno kretanju stvarnog iznosa školarine na studijskom programu na koji je student upisan, pri čemu uvećanje referentnog iznosa školarine visokoškolske ustanove u narednoj školskoj godini ne može biti veće od prosečne stope inflacije u Republici u prethodnoj školskoj godini.

Isplata sredstava iz stava 8. ovog člana studentima se vrši iz budžeta Republike najkasnije do 30. aprila tekuće školske godine za školarinu plaćenu do kraja februara tekuće školske godine, odnosno do 30. septembra tekuće školske godine za preostali iznos plaćene školarine, a na osnovu podataka koje visokoškolske ustanove dostave Ministarstvu.

Pravo na pokriće troškova iz stava 8. ovog člana student ostvaruje po osnovu ukupnog iznosa plaćene školarine, za svaku godinu studija koju je student prvi put upisao, odnosno za sve predmete koje je student prvi put upisao.

Pravo na pokriće troškova iz stava 8. ovog člana student može ostvariti samo za jedan studijski program na istom stepenu studija.”.

Član 26.

U članu 75. posle stava 12. dodaje se novi stav 13. koji glasi:

„Nastavnik iz stava 12. ovog člana zadržava zvanje i produžava mu se radni odnos do okončanja blagovremeno pokrenutog konkursa iz stava 1. ovog člana.”.

Dosadašnji stav 13. postaje stav 14.

Član 27.

U članu 78. stav 1. broj: „12” zamenjuje se brojem: „20”.

U stavu 2. reč: „umetničkom” zamenjuje se rečju: „umetničkoistraživačkom”.

Član 28.

U članu 79. stav 1. reč: „prvog” zamenjuje se rečju: „drugog”.

Član 29.

U članu 83. stav 5. posle reči: „u toku trajanja studija” dodaju se zapeta i reči: „bez ponovnog raspisivanja konkursa”.

Član 30.

U članu 85. stav 3. posle reči: „za još” dodaju se reči: „dva puta po”.

Član 31.

U članu 86. stav 3. posle reči: „za još jednu školsku godinu” dodaju se zapeta i reči: „bez ponovnog raspisivanja konkursa”.

Član 32.

U članu 91. reč: „nastavniku” zamenjuje se rečima: „nastavnom osoblju”.

Član 33.

U članu 92. posle reči: „dužem od šest meseci” dodaju se zapeta i reči: „bolovanju radi održavanja trudnoće”, a reč: „angažovanja” zamenjuje se rečima: „imenovanja i postavljenja”, a posle reči: „produžava za to vreme” dodaju reči: „na lični zahtev”.

Član 34.

U članu 93. stav 2. reči: „ugovorom sa visokoškolskom ustanovom na određeno vreme do dve godine, uz mogućnost dodatnih produženja” zamenjuju se rečima: „u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove”.

Stav 4. menja se i glasi:

„Samostalna visokoškolska ustanova, pored kriterijuma iz stava 3. ovog člana, može opštim aktom da propiše i dodatne kriterijume.”.

Stav 9. briše se.

Dosadašnji stav 10. postaje stav 9.

Član 35.

U članu 96. posle stava 5. dodaje se novi stav 6. koji glasi:

„U okviru studijskog programa doktorskih akademskih studija moguće je predvideti učešće studenata doktorskih studija u nastavi i vežbama na prvom i drugom stepenu studija.”.

Dosadašnji st. 6–8. postaju st. 7–9.

Član 36.

U članu 98. stav 4. menja se i glasi:

„Izuzetno od stava 3. ovog člana konkurs za doktorske studije koje se organizuju u okviru međunarodnih projekata u skladu sa Zakonom o potvrđivanju Sporazuma između Republike Srbije i Evropske unije o učešću Republike Srbije u programu Evropske unije Horizont Evropa – okvirnom programu za istraživanje i inovacije („Službeni glasnik RS – Međunarodni ugovori”, broj 1/23), raspisuje se u skladu sa rokovima i uslovima propisanim programskim dokumentima Horizont Evropa, odnosno rokovima i uslovima odgovarajućeg projekta u okviru kojeg se realizuju studije, a studenti upisani po tim konkursima ne ulaze u broj studenata čije se studije finansiraju iz budžeta Republike.”.

Član 37.

U članu 100. posle stava 4. dodaju se novi st. 5–7. koji glase:

„Test sklonosti, odnosno ispit za proveru posebnih znanja, sklonosti i sposobnosti se polaže u sedištu visokoškolske ustanove, odnosno u objektima navedenim u dozvoli za rad.

Visokoškolska ustanova može organizovati polaganje testa sklonosti, odnosno ispit za proveru posebnih znanja, sklonosti i sposobnosti van sedišta, ako se radi o testu čiji karakter to zahteva.

Izuzetno od stava 5. ovog člana, stranom državljaninu visokoškolska ustanova može da omogući i polaganje testa sklonosti, odnosno ispita za proveru posebnih znanja, sklonosti i sposobnosti preko elektronskih komunikacija, pod uslovom da primenom odgovarajućih tehničkih rešenja obezbedi kontrolu

identifikacije i rada kandidata, odnosno u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Republike nadležnom za zemlju u kojoj strani državljanin ima prebivalište, uz saglasnost ministarstva nadležnog za spoljne poslove.”.

Dosadašnji st. 5–11. postaju st. 8–14.

U dosadašnjem stavu 9. koji postaje stav 12. broj: „8” zamenjuje se brojem: „11”.

Posle stava 11. koji postaje stav 14. dodaju se st. 15. i 16. koji glase:

„Prilikom sačinjavanja rang liste prijavljenih kandidata za upis na studije visokoškolska ustanova prvo vrši rangiranje kandidata koji prvi put upisuju studije na tom stepenu studija i toj visokoškolskoj ustanovi, a zatim se vrši rangiranje ostalih kandidata.

Bliži uslovi, rokovi i način polaganja testa sklonosti, odnosno ispita za proveru posebnih znanja, sklonosti i sposobnosti iz stava 7. ovog člana uređuju se standardima za akreditaciju studijskih programa.”.

Član 38.

U članu 105. stav 1. menja se i glasi:

„Ispit se polaže usmeno, pismeno, odnosno praktično.”.

U stavu 5. reč: „neposredno” briše se.

Član 39.

Posle člana 111. dodaju se naziv člana i član 111a, koji glasi:

„Mikrokredencijali

Član 111a

Radi stručnog osposobljavanja lica sa stečenim srednjim ili visokim obrazovanjem, u skladu sa potrebama tržišta rada, visokoškolska ustanova može realizovati program obrazovanja tokom čitavog života iz člana 111. ovog zakona kao mikrokredencijal – mali program studija koji ima jasno definisanu strukturu, svrhu i ishode učenja i za koji se izdaje sertifikat o završenom mikrokredencijalu i stečenim kompetencijama.

Mikrokredencijal može se izvoditi u obimu od 1 do 15 ESPB bodova.

Verifikaciju mikrokredencijala vrši Nacionalno akreditaciono telo.”.

Član 40.

U članu 113. stav 2. posle reči: „kratkom programu studija” dodaju se zapeta i reči: „odnosno mikrokredencijalu”.

U stavu 3. posle reči: „u štampanoj formi” briše se zapeta, a reči: „a može se voditi i” zamenjuju se rečju: „ili”.

Član 41.

U članu 118. stav 2. posle reči: „popunjava u papirnoj” dodaju se reči: „ili elektronskoj”.

U stavu 7. posle reči: „kratkim programima studija” dodaju se zapeta i reči: „odnosno mikrokredencijalima”.

Član 42.

U članu 125. stav 5. posle reči: „kratkog programa studija” dodaju se zapeta i reči: „odnosno mikrokredencijala”.

Član 43.

U članu 136. stav 1. tačka 2) posle reči: „u dozvoli za rad” dodaju se zapeta i reči: „osim u slučaju iz člana 42. stav 3. ovog zakona, odnosno raspisuje konkurs i upisuje studente na studijski program koji nije naveden u dozvoli za rad”.

Član 44.

Nacionalni savet će u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti podzakonske akte u skladu sa ovim zakonom.

Član 45.

Visokoškolske ustanove usaglasice svoje opšte akte u skladu sa ovim zakonom u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 46.

Konstituisanje organa upravljanja visokoškolske ustanove u skladu sa ovim zakonom, izvršice se po isteku mandata tih organa konstituisanih po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Član 47.

Obračun sredstava za obavljanje delatnosti visokoškolske ustanove čiji je osnivač Republika vršice se na osnovu podataka iz JISP-a od dana stupanja na snagu akta kojim se utvrđuju normativi i standardi rada visokoškolskih ustanova čiji je osnivač Republika i materijalna sredstva za njihovo ostvarivanje.

Član 48.

Do uključivanja ustanova visokog obrazovanja u sistem izvršenja budžeta Republike u skladu sa Zakonom o budžetskom sistemu, isplata sredstava visokoškolskim ustanovama čiji je osnivač Republika po osnovu pokriva stalnih troškova i troškova materijala vršice se kvartalno, u prvom mesecu kalendarskog kvartala, dok će se sredstva za pokriće troškova plata i drugih primanja zaposlenih u skladu sa zakonom i posebnim kolektivnim ugovorom isplaćivati u celokupnom godišnjem iznosu u januaru tekuće godine.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, isplata sredstava za stalne troškove i troškove materijala, kao i drugih primanja zaposlenih u skladu sa zakonom i posebnim kolektivnim ugovorom, visokoškolskim ustanovama u 2025. godini izvršice se do 30. aprila 2025. godine za prvu polovinu godine, odnosno do 31. jula 2025. godine za drugu polovinu godine, a isplata sredstva za plate zaposlenih u 2025. godini vršice se na mesečnom nivou.

Član 49.

Isplata sredstava studentima visokoškolskih ustanova čiji je osnivač Republika za pokriće 50% plaćene školarine u školskoj 2024/2025. godini izvršice se najkasnije do 30. aprila 2025. godine za deo školarine plaćen do 28. februara 2025. godine, odnosno do 30. septembra 2025. godine za preostali iznos plaćene školarine.

Član 50.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, izuzev odredaba člana 23. ovog zakona koje se primenjuju od 1. januara 2026. godine.